

Bozóky Johanna

Anyám van a képen, Bozóky Johanna. 1927-ben készült a kép Budapesten. Azt hiszem, pár hónappal azelőtt mehetett férjhez, mielőtt ez a kép készült. Nem is tudtam a képről, a svédországi unokaöcsém küldte el nekem, miután az anyja, az én unokatestvérem, Meier Aliz meghalt. Anyám Petrozsényben született, 1903-ban, négy évet járt gimnáziumban. Tudom, hogy hogyan ismerkedtek meg a szüleim. Volt egy nagynéném, édesanyámnak az unokatestvére, Viktória, aki édesapám fivérének, Emilnek volt az első felesége. Ott ismerkedtek össze, a családban. Édesanyám gyakran jött fel Erdélyből, Budapesten az unokanénjénél szállt meg, egyéb rokonai is voltak ott, apám természetesen látogatta a fivérét, és így találkoztak. De szerelmi házasság volt, nem mások által megszervezett. 1927-ben volt az egyházi esküvőjük, zsinagógában, valószínűleg

volt ketubájuk is, de nem emlékszem, hogy láttam volna. Anyám háztartásbeli volt, a háztartást vezette. Budapesti lakásunkat béreltük, tulajdonképpen egy négyszintes ház egyik lakása volt, a Csáky utcában, a 33-as szám alatt. Anyámnak volt egy segítője a házban, egy bejárónő, aki hetente egyszer jött, takarított, aztán jött tavasszal meg ősszel, amikor anyám a nagytakarításokat csinálta, vagy amikor sok volt a mosnivaló. De főzni anyám főzött. Nem volt kóser, mert az nagyon drága volt, meg aztán a lakásban nem is volt megfelelő konyha, hogy két külön asztalunk legyen az edények számára [lásd: étkezési törvények], külön kályha és edények, gond volt a hellyel is, meg a költségekkel is. Édesanyám péntek este meggyújtotta a gyertyákat, és elmondta az áldást, elkészítette a hagyományos vacsorát: péntek estére általában kalácsot készített, tejeskávét ittunk kaláccsal. Szombaton tyúkhúsleveszt ettünk pászkalisztból készített galuskával. Süteményt is készített Purimra, például a hámántáskát. Édesanyám szombaton soha nem dolgozott semmit az elkerülhetetlen tennivalókon kívül [lásd: szombati munkavégzés tilalma]. Amikor nagyon kicsi voltam, anyám karácsonyfát állított, egy kicsi fát, minthogy egy két-három éves kisgyerekek nem lehet azt mondani, hogy te zsidó vagy, a másik keresztény, és a házban minden gyermeknek volt karácsonyfája, láttam, amikor náluk voltam. Ajándékot nem kaptam, amikor aztán megértettem, hogy én zsidó vagyok, édesanyám többé nem állított. Néha elmentem anyámmal a piacra, amikor épp otthon voltam, mert reggelente iskolába kellett mennem. Ott volt a Lehel-piac a közelünkben, átlagos piac volt, zöldséggel, mindenfélével. Üzletek voltak a tőszomszédságunkban. Igen sok zsidó volt, akkoriban sok volt a kereskedő, volt mellettünk egy zsidó család, élelmiszerboltjuk volt. Emlékszem, hogy édesanyám ott vásárolt, és fizetősosztáskor fizetett. Ha nem volt elég pénz nála, hitelben is vásárolhatott, a kereskedő felírta a füzetbe.